

ת"פ 13583/12/21 - מדינת ישראל - שלוחת לכיש נגד מיכאל ויקטור צמח - נוכח

בית משפט השלום בקריית גת

21 יוני 2023

ת"פ 13583-12-21 מדינת ישראל נ' צמח

בפני כב' השופטת נגה שמואל-מאיר, סגנית נשיא

מדינת ישראל - שלוחת לכיש

ע"י ב"כ עוה"ד ליטל נאווי ועוה"ד לירון גרינברג - נוכחות

נגד

מיכאל ויקטור צמח - נוכח

ע"י ב"כ עו"ד ג'רמי פרדג' - נוכח

המאשימה

הנאשם

גזר דין

א. רקע עובדתי

- כפי הנטען בעובדות כתב האישום המתוקן, במועד הרלוונטי לכתב האישום התגורר הנאשם בכתובת ישפה 3/1 באשדוד (להלן: "**הדירה**"), ואילו הוריו של הנאשם התגוררו בכתובת ישפה 3/6 באשדוד (להלן: "**דירת ההורים**").
- ביום 13.07.2020 בסמוך לשעה 14:40, בדירת ההורים, גידל הנאשם סם מסוכן מסוג קנבוס ב-26 עציצים ובמשקל כולל של 176.3 גר' נטו. עוד ובאותו מעמד, החזיק הנאשם בסם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של 10.99 גר' לצריכתו העצמית.
- הנאשם הודה במיוחס לו לעיל, ועל יסוד הודאתו זו הורשע בעבירה של **גידול, יצור, הכנת סמים מסוכנים** לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) התשל"ג - 1973 (להלן: "**הפקודה**"; "**פקודת הסמים המסוכנים**"), ובעבירה של **החזקת סם לצריכה עצמית** לפי סעיפים 7(א)+7(ג) סיפא לפקודה.
- הצדדים לא הגיעו להסכמות בעניין העונש, אך הוסכם כי הנאשם יישלח לשירות המבחן על מנת שיתקבל תסקיר בעניינו, תוך ששירות המבחן יבחן לבקשת ההגנה את שאלת ביטול ההרשעה. עוד הצהירה המאשימה כי עמדתה העונשית הינה למאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות וכי הצדדים ישובו להידבר לאחר קבלת תסקיר.
- בעניינו של **הנאשם התקבלו 3 תסקירים מאת שירות המבחן**, ובסופם המלצה לבכר בעניינו את הפן השיקומי, ולהורות על ביטול ההרשעה. בתסקירים האמורים עומד שירות המבחן על קורות חייו וחיי משפחתו של הנאשם, על מאפייניו האישיותיים, יחסו לעבירות, ועוד. מטעמים של צנעת הפרט לא אעלה עלי גזר הדין את כל המפורט בתסקירים האמורים, מלבד אותם נתונים הרלוונטיים לשאלת העונש.
- מחוות דעת הממונה על עבודות השירות** אשר התקבלה ביום 23.04.2023, עולה כי הנאשם מתאים לביצוע עבודות שירות במגבלות.

ב. טיעוני הצדדים (עיקרי הדברים)

- המאשימה** עמדה על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, על חומרת מעשיו בדגש על כמות העציצים הגדולה שבה גודלו צמחי הקנבוס (26) ולפוטנציאל גידול הסם הגלום בהם. בהמשך לכך עתרה המאשימה לקבוע מתחם עונש הולם בגין מכלול מעשיו של הנאשם הנע בין כמה חודשים מאסר לבין-9 חודשים מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות.
- באשר לשאלת ההרשעה, נטען כי הנאשם אינו עומד בתנאים שנקבעו בעניין זה **בהלכת כתב**, וזאת בשים לב

לחומרת העבירות ולכך שהלה לא הוכיח קיומו של נזק קונקרטי שעלול להיגרם לו ככל שהרשעתו תיוותר על כנה. בסופו של יום, ומשנתנה דעתה לכך שהנאשם חף מהרשעות קודמות ושיתף פעולה עם שירות המבחן, עתרה המאשימה למקם את עונשו של הנאשם ברף הנמוך של המתחם שהוצג על ידה ולהשית על הנאשם ענישה כוללת בדמות כמה חודשים מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות וענישה נלווית בדמות פסילה בפועל, פסילה מותנית, מאסר מותנה, קנס כספי והצהרה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה.

9. **מנגד**, בא כוח הנאשם אשר לא חלק על מתחם העונש לו עתרה המאשימה (ומטעמיו שלו נמנע מלהפנות את בית המשפט לפסיקה מטעמו), הפנה לרף החומרה הנמוך שהיה טמון במעשים; לכך שמדובר במעידה חד פעמית מצדו של הנאשם; למצבו הבריאותי הרעוע של הנאשם (מסמכים רפואיים בעניינו של הנאשם הוגשו וסומנו **נ/1**); וכי גידול הסם נועד לצורך צריכתו העצמית. בכל הנוגע לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות הפנה הסנגור להודאתו של הנאשם, לחרטתו על מעשיו, לנסיבותיו האישיות, ובכלל זה לגילו ולהיותו אדם נורמטיבי נעדר כל עבר פלילי, ולכך שהנאשם נרתם להליך טיפולי במסגרת שירות המבחן וכי הרשעה תפגע בעתידו המקצועי. מכל האמור עתר הסנגור להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם ולאמץ את המלצת שירות המבחן לעניין העונש ולהסתפק בעניינו בענישה חינוכית-שיקומית בדמות עבודות של"צ והצהרה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה.
10. הנאשם אשר קיבל את "זכות המילה האחרונה", הביע חרטה על מעשיו וביקש כי בית המשפט יתחשב בו לעניין העונש ויאמץ את המלצות שירות המבחן לעניין העונש, ובכלל זה יורה על ביטול ההרשעה.

דין והכרעה

11. ראשית חוכמה אציין, כי משנתתי דעתי ל"מבחן הקשר ההדוק" וליתר מבחני העזר אשר נקבעו לעניין זה בפסיקתו של בית המשפט העליון (ראו למשל, דעת הרוב בע"פ 4910/13 **אחמד בני ג'אבר נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (29.10.2014) (להלן: "**עניין ג'אבר**"); ע"פ 1261/15 **יוסף דלאל נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (03.09.2015); וע"פ 3164/14 **גיא פן נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (29.06.2015)), באתי לכלל מסקנה כי יש לראות במכלול מעשיו של הנאשם כאירוע אחד.
12. בענייננו המדובר בעבירות מאותו הסוג והקשורות לסמים, שבנסיבותיהן הן דומות זו לזו, שנעברו בסמיכות זמנים ויש לראות בהן חלק מתוכנית עבריינית שיטתית אחת (ראו לעניין זה, ע"פ 212/79 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(2) 421, 432-433 (1979)). בהינתן כל האמור לעיל, כך לידי, ישנה זיקה הדוקה בין כלל מעשיו של הנאשם ויש לראות במכלול מעשיו כ"אירוע" אחד, בעוד שהשקפה על כל מעשה, כעל אירוע נפרד ושעומד בפני עצמו, תהא מלאכותית במידה רבה.
13. ממילא יצוין, כי בטרם קביעת מתחם העונש ההולם (וגזירת עונשו של הנאשם בגדרי המתחם), בית המשפט יזהיר את עצמו שמא מעשה עבירה זה או אחר "יבלע" במכלול האירועים, כך שהנאשם לא יענש בגינו, וכל אירוע יזכה להתייחסות ראויה ונפרדת בעת הליך גזירת העונש (ראו והשוו לדבריו של בית המשפט המחוזי בעפ"ג (מחוזי באר שבע) 39844-08-13 **מדינת ישראל נ' פאזי אבו רקייק** [פורסם בנבו] (26.12.2013)).
- 14.

לאור כל אלה, ובהתאם למתווה

גזירת הדין שאומץ בתיקון 113 לחוק העונשין, בית המשפט יקבע תחילה את מתחם העונש ההולם; ולאחר מכן

יגזור את העונש המתאים לנאשם, תוך בחינה שמא יש מקום במקרה הנדון לסטות לקולה או לחומרה מהמתחם שייקבע.

ג. קביעת מתחם העונש ההולם

15. כאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה בהתאם לעקרון ההלימה (הוא העיקרון המנחה בענישה), תוך התחשבות בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, בערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוען, במידת הפגיעה בהם ובמדיניות הענישה הנוהגת.
16. בכל הנוגע לעבירות הסמים אותן עבר הנאשם, נדמה כי אין צורך להכביר מילים בנוגע לחומרה הרבה הכרוכה בעבירות אלה. פקודת הסמים המסוכנים נחקקה על מנת להגן על ערכים חברתיים מרכזיים ובראשם החובה להגן על שלומן של הציבור, בריאותו, על בטחונו האישי ועל רכושו.
17. בית המשפט העליון קבע בשורה ארוכה של פסקי דין כי נגע הסמים פשה בארצנו כמגיפה ומשכך, מצווים בתי המשפט לתרום את חלקם במלחמה בנגע זה באמצעות הטלת עונשים חמורים ומרתיעים, וכי מי שנגרר אחרי מעשי עבירה המסכנים חיי אדם בצורה מפליגה, צריך לדעת אל-נכון כי אם יתפס יטופל עניינו בכל חומרת הדין (ראו לעניין זה, למשל, ע"פ 575/88 עודה נגד מדינת ישראל [פורסם בנבו] (11.12.1988); ע"פ 972/11 מדינת ישראל נגד יניב יונה [פורסם בנבו] (04.07.2012); וע"פ 3117/12 ארביב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (06.09.2012)) (הדברים נאמרים באופן כללי, כאשר ברי כי שיקול ההרתעה אינו בא במניין השיקולים שמשקלים לצורך קביעת מתחם העונש ההולם).
18. אם לא די באלה, הרי שעל חומרתן היתרה של העבירות אותן עבר הנאשם, יכולה להעיד גם הענישה אשר נקבעה בצדן. וכך, העונש המרבי בגין ביצוע עבירת גידול סמים, הוא 20 שנות מאסר.
19. בשים לב לכמויות הסם אותן גידל הנאשם והחזיק לצריכתו העצמית, ולאור יתר הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, כפי שיפורט בהמשך הדברים, נדמה כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה הנדון מצויה ברף שאיננו נמוך כלל ועיקר.
20. בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, מבלי להתעלם מכך שעסקינן בסם ה'קנבוס' אשר נמנה עם הסמים 'הקלים', ושאינו מצוי במדרג חומרה גבוה מבין הסמים השונים (כמובן שהדברים נאמרים מבלי שבית המשפט מקל ראש ולו לרגע בנזקים שגם סם 'קל' זה עלול להסב לנאשם ולסביבתו), הרי שבשיקולים לחומרה, בית המשפט שוקל את העובדה שבמקרה הנדון אין המדובר בגידול סם באופן ספורדי, כמו באותם מקרים שבהם מבקש אדם לגדל שתיל בודד לשימוש העצמי גרידא (מעשה שגם הוא חמור בפני עצמו). אדרבא, נדמה שבמקרה הנדון עסקינן בנאשם אשר תכנן את היטב את הדברים וכלכל את מעשיו מבעוד מועד, עת הלה גידל את הסמים בדירת הוריו ב-26 עציצים שונים כשברי, שבנסיבות אלו פוטנציאל גידול הסם הינו גבוה (חרף טענתו של הנאשם בשירות המבחן, לפיה הפקת הסם מהשתילים שגודלו בעציצים לא צלחה). צא ולמד, כי משקל הסם אשר נתפס ברשותו של הנאשם הינו עניין משתנה ודינמי, ותלוי במידה רבה במועד פשיטת רשויות האכיפה על דירתו. שכן, אם שתילי הסם שגודלו על ידו ב-26 עציצים הגיעו בסופו של יום למשקל של 176.3 גר' נטו, הרי שבנקל ניתן לשער לאיזה משקל רב היו מגיעים השתילים שהלה גידל, אלמלא היה נתפס על ידי רשויות אכיפת החוק. ברי כי בית המשפט לא ייחס לנאשם גידול של כמות סם גדולה מזו המצוינת בכתב האישום המתוקן. אולם, את עיקר הדעת בעניין זה, יש לתת את הדעת למספרם הרב של העציצים שבהם גודלו צמחי הסם דווקא ולא למשקל הסם שהופק מהם בסופו של יום.
21. ברוח זו, נתתי דעתי למשקל הסם (176.3 גר' נטו), אותו גידל הנאשם, כשברי כי כמות זו אינה מבוטלת כלל ועיקר והגבוהה פי כמה וכמה מ"חזקת הצריכה העצמית" הקבועה בפקודה. כמו כן נתתי דעתי לכך שבנוסף לאלו הנאשם החזיק בדירתו בסם מסוכן מסוג קנבוס לצריכה עצמית, במשקל של 10.99 גר' נטו, משקל שאיננו גבוה באופן מיוחד.
22. אשר לסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות, כפי העולה מתסקירי שירות המבחן, הנאשם מסר כי

- גידול והחזקת הסמים מצדו נועדה לשימוש האיש ועל רקע משבר משפחתי שאליו הוא נקלע ועל מנת לחסוך בעלויות. כמובן שאין בכך כדי להצדיק במאומה את ביצוע העבירות, אך ברי כי אין דינו של אדם אשר מגדל סמים כדי למכור אותם לציבור, כדן אדם אשר מגדל שתילי סם מסוג קנבוס בעצמים בביתו אך כדי לספק את התמכרותו. כפי הידוע עבירת גידול הסמים לא מבחינה בין מצבים שבהם גידול הסמים נעשה לצריכה עצמית לבין מצבים שבהם הגידול נעשה שלא לצריכה עצמית. במקרה הנדון, הרי שאין כל אינדיקציה בכתב האישום לכך שהנאשם ביצע את עבירת הגידול כדי לספק או להפיץ את הסמים שגידל. אשר על כן, בהיעדר אמירה מפורשת בעניין זה, לא זו בלבד שאין לגזור חזקה, לפיה הנאשם התכוון לספק את הסמים שגידל לאחרים, אלא שאף יש לפרש את מכלול הנסיבות בדרך המקלה עם הנאשם ולראות בסמים שגידל ככאלו שנועדו לצריכתו העצמית בלבד (ראו והשוו, עפ"ג (תל אביב-יפו) 42358-10-14 **אבי גיא נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (18.02.2015) (להלן: "**פרשת אבי גיא**")).
23. לבסוף, נתתי דעתי לכך שכתוצאה ממעשיו של הנאשם לא נגרם נזק מוחשי כלשהו. אם כי, אין לייחס משקל רב לנסיבה זו, שכן אלו הן דרכן של עבירות הסמים, כאשר פעמים רבות לא ניתן להצביע על נזק מוחשי ומידי שנגרם כתוצאה מהן, מה שאינו מפחית כהוא זה מהנזק הרב וארוך הטווח שהן מביאות עמן. כידוע, הסמים פוגעים פגיעה קשה לא רק במשתמשים בסם, כי אם גם בבני משפחתם, חבריהם ומכריהם וכן בציבור בכללותו. לא פעם נדרשים המכורים לסמים לבצע עבירות רכוש ואלימות כדי לממן לעצמם את מנת הסם הבאה, ובעצם כך מביאים לפגיעה פעם אחר פעם, בקניינו ובביטחונו של הזולת. גם ניתן בנקל לשער ולדמות את מסכת הסבל והייסורים שעוברים בני משפחתם וחבריהם הקרובים של המכורים לסמים, אשר נאלצים לראות את יקיריהם הולכים מדחי לדחי ומדרדרים את חייהם אל פי תהום. זהו אפוא, אותו נזק פוטנציאלי הטמון בעבירות הסמים השונות.
24. בכל הנוגע **לענישה הנוהגת בעבירת של גידול הסמים והחזקתם לצריכה עצמית** עבירות שבהן הורשע הנאשם, הרי **שמדיניות הענישה** בעבירות אלה, מתחשבת בצורך במאבק בנגע הסמים המסוכנים בכלל, ובתופעת הקמת הגידולים הביתיים והקמת המעבדות הביתיות ההולכות וצוברות תאוצה בשנים האחרונות, בפרט. בחינת הפסיקה מעלה כי במקרים דומים, **על דרך הכלל**, מוטלים על נאשמים עונשים במנעד רחב, החל מכמה חודשים מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות ועד לתקופות מאסר ממושכות. ברי כי לא אחת, במקרים חריגים, הושתו על נאשמים גם עונשים קלים יותר בדמות מאסרים מותנים וצווי של"צ אף ללא הרשעה, או לחילופין עונשי מאסר מאחורי סורג וברח לתקופות ארוכות של חודשים רבים. מטבע הדברים העונש המושת על הנאשמים השונים מושפע מכמות הסם שנתפסה, סוגו, אופי ואופן הגידול, מטרת הגידול, נסיבותיו האישיות של הנאשם, ועוד. להלן כמה גזרי דין שיש בהם כדי ללמד על אודות קו הפסיקה הדומיננטי בגין ביצוע מעשים דומים לאלו שבהם הורשע הנאשם:
- רע"פ 8146/17 אביגיל אבישלו נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (14.11.2017); **רע"פ 4512/15 יצחק בן זקן נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (02.12.2015); **רע"פ 314/16 גיא בן צבי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (22.02.2016); **עפ"ג (י-ם) 32398-04-16 חביב בן חי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (09.04.2017); **ת"פ (שלום י-ם) 17917-05-14 מדינת ישראל נ' דן מדינה** [פורסם בנבו] (02.12.2015); **עפ"ג (ת"א) 2135-09-14 אפשטיין נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (31.12.2014); **עפ"ג (י-ם) 7138-04-17 הוד יזרעאלי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (08.11.2017); **ות"פ (שלום ת"א) 37106-04-21 מדינת ישראל נ' גרימברג ואח'** [פורסם בנבו] (19.12.2021).
25. כאן אציין, כי אף לא התעלמתי מהפסיקה אליה הפנתה המאשימה, אולם הדבר נעשה תוך ביצוע האבחנות המתבקשות. וכך, ובכל הנוגע לת"פ (שלום ב"ש) **10022-10-19 מדינת ישראל נ' עטייה סראחין** [פורסם בנבו] (16.03.2020) שם, בשטח אש סמוך לקיבוץ צאלים, בתוך חממה, גידל הנאשם 552 שתילים של סם מסוג קנבוס במשקל כולל של 462 גר' נטו, ללא היתר כדן. ברי, כי מדובר בכמות שתילים גבוהה במיוחד (כמה מאות שתילים) ובכמות סם שמשקלה רב יותר מהמקרה שבענייננו.
26. על כל פנים, וזאת חשוב להדגיש, נהיר לבית המשפט כי קיימים מקרים שבהם הושתו עונשים החורגים, לכאן או לכאן, ממנעד הענישה שהוצג לעיל, ועדיין, דומני כי הפסיקה שהוזכרה היא-היא המייצגת נכונה את מדיניות הענישה הנוהגת. עוד ראוי להזכיר, כי ממילא גם לאחר תיקון 113 הענישה נותרה אינדיווידואלית ו"**אין עסקין בשיטת**

- ניקוד, או באריתמטיקה. ענישה היא מלאכת מחשבת - ולא מלאכת מחשב" (ראו לעניין זה, ע"פ 5768/10 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (08.06.2015)).** לעולם אין לגזור עונשו של נאשם על סמך כותרות העבירות שבהן הוא הורשע ויש להתחשב במכלול הנסיבות בכל מקרה לגופו (ראו והשוו, ע"פ 433/89 ג'ורג' אטיאס נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(4) 170, (1989); ורע"פ 3173/09 פראגין נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (05.05.2009)). לבסוף, ראוי להזכיר כי השיקול של "מדיניות הענישה" הינו אך שיקול אחד מבין מכלול השיקולים אותם ישקול בית המשפט בטרם קביעת מתחם העונש ההולם וגזירת הדין (ראו לעניין זה, ע"פ 1903/13 חמודה עיאשה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (25.06.2013)).
27. כללם של דברים, לאחר שנתתי את דעתי לעיקרון המנחה בענישה, לערכים המוגנים שנפגעו ולמידת הפגיעה בהם, למדיניות הענישה הנוהגת ולנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, כפי שפורט בהרחבה לעיל, ובשים לב לסוגו של הסם, כמותו ונסיבות גידולו והחזקתו, הריני לקבוע כי **על מתחם העונש ההולם במקרה הנדון לנוע בין מאסר קצר אשר במקרים המתאימים יכול וירוצה בעבודות שירות, לבין 10 חודשים מאסר בפועל.**
- ד. שאלת ביטול ההרשעה**
28. על פי ההלכה הפסוקה, אשר לא שונתה בעקבות תיקון 113 לחוק העונשין, משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם, וסיום ההליך המשפטי ללא הרשעה ייעשה רק במקרים חריגים שבחריגים, שבהם קיים יחס שאיננו סביר בין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה (ראו לעניין זה, למשל, רע"פ 11476/04 מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ, (פורסם בנבו; 14.04.2010); רע"פ 5100/14 מסארווה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (28.07.2014); ורע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.11.2014)).
29. זאת ועוד, בפסיקה המנחה בשאלת הימנעות מהרשעה נקבע כי זו מותנית בהצטבר שני גורמים: האחד, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם והשני, סוג העבירה מאפשר ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים (לעניין זה ראו, ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997) (להלן: "הלכת כתב" או "פרשת כתב"); ע"פ 2513/96 מדינת ישראל נ' ויקטור שמש, פ"ד נב(3) 682 (1996); וע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נד(3) 685, 690 (2000)). כן ראו את מבחני העזר בעניין זה, כפי שאלו פורטו בפרשת כתב (בפסק דינו של כב' השו' ש' לוי) ובע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נד(3) 685, 690 (2000).
30. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ועיינתי בתסקירי שירות המבחן אשר הוגשו בעניינו של הנאשם, שוכנעתי כי מקרה זה אינו נמנה בגדר אותם מקרים חריגים עליהם מדברת הלכת כתב כמצדיקים סטייה מן הכלל, לפיו נאשם שעבר עבירה יורשע בדינו. לא מצאתי כי עניינו של הנאשם נופל לגדר אותם "חריגים שבחריגים" וכי מתקיימות בו אותן נסיבות מיוחדות המצדיקות הימנעות מהרשעתו. למסקנתי זו הגעתי מכמה טעמים, שאותם אפרט להלן.
31. ראשית, הנאשם לא הוכיח ברמת ההוכחה הנדרשת כי הרשעה תפגע, לא כל שכן פגיעה חמורה, בתעסוקתו או בשיקומו. כפי העולה מהדברים שמסר הנאשם לשירות המבחן, מזה 3 חודשים הוא משולב בקורס בהנהלת חשבונות, תוך שהלה הביע חששו כי לאחר סיום לימודיו הוא לא יוכל להשתלב בעבודה בתחום זה ולפרנס את חמשת ילדיו, ככל שהרשעתו תיוותר על כנה.
32. ואולם, טענתו של הנאשם כי הוא משולב בקורס של הנהלת חשבונות נטענה בעלמא ללא תימוכין כמו גם טענתו כי הרשעה עלולה לפגוע בסיכויו להשתלב בשוק העבודה והתעסוקה בעתיד. אכן, מצינו בפסיקה מקרים שבהם בתי המשפט נמנעו מהרשעת נאשם אף שלא הוכחה כדבעי פגיעה ממשית בשיקומו או בתעסוקתו (ראו למשל, ע"פ 4466/13 נתנאל אסולין פורטל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (22.05.2014); וע"פ 111/14 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (01.04.2014)). אלא שהמדובר במקרים חריגים ביותר, שבהם דובר בנאשמים שביצעו את העבירות עת היו בני 18 בלבד או שהתקיים בעניינם צבר נסיבות חריגות שהטה את הכף לכיוון ביטול הרשעתם. בהיעדר אותו צבר נסיבות, הרי שהכלל היה ונותר כפי שנקבע בהלכת כתב: הוכחת קיומו של נזק ממשי וקונקרטי הינו תנאי בלעדיו אין להימנעות מהרשעת נאשם, אפילו אם מדובר בנאשם שהינו קטין (וקל וחומר בנאשם בגיר),

וראו בעניין זה דבריו של כב' השו' א' שהם ברע"פ 2180/14 ספיר שמואלי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (24.04.2014): "די בכך שאזכיר, כי גם בנוגע להימנעות מהרשעתו של קטין, יש להראות כי ההרשעה תוביל לפגיעה מהותית וקונקרטית בעתידו או בשיקומו, כאמור. על אחת כמה וכמה, שדרישה זו עומדת בתוקפה כאשר מדובר בבגיר, או ב'בגיר צעיר'" (להלן: "עניין שמואלי").

33. **שנית**, ברוח דברים אלו, מצאתי להביא את פסיקתו של בית המשפט המחוזי מרכז בע"פ (מחוזי מרכז) 24457-03-15 פבל גוטרמן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (30.08.2015), שם נקבעה מעין "מקבילית כוחות", כאשר מידת הפגיעה הקונקרטית שהוכחה נדרשת כתנאי להימנעות מהרשעה תעמוד ביחס ישר לחומרת העבירות המיוחסות לנאשם. במקרה שלפנינו, בשים לב לחומרת העבירות שבהן הורשע הנאשם, הרי שכתנאי לביטול הרשעתו נדרש היה שהלה יוכיח כדבעי קיומה של פגיעה ממשית בשיקומו או בתעסוקתו. אשר על כן, ומשקבעתי כי הנאשם לא הוכיח שהותרת הרשעתו על כנה עלולה לגרום לו נזק ממשי, הרי שגם לא ניתן לקבוע שבנסיבות המקרה הנדון קיים יחס שאינו סביר בין חומרת העבירות לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה.

34. **ושלישית**, ואף שדי היה באמור עד כה כדי לדחות את בקשתו של הנאשם לסיים את ההליך הפלילי בעניינו ללא הרשעה, אציין כי אף לא השתכנעתי שניתן במקרה זה להימנע מהרשעתו מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים. הנאשם הורשע בשתי עבירות סמים, שבצידה של עבירת גידול הסם קבוע עונש מרבי של 20 שנות מאסר. מה גם (וכאמור זה מכבר), יש ליתן את הדעת לכך שבמקרה הנדון אין המדובר בגידול ספורדי או בהחזקת סם גרידא, כי אם במעשים מוקפדים ומתוכננים באופן יחסי, שלשם הוצאתם אל הפועל הנאשם גידל את הסמים בדירת הוריו ב-26 עציצים שונים. זאת ועוד, כפי שצוין זה מכבר, בתי המשפט מצווים להעלות תרומתם לשירות תופעת גידול הסמים וזאת בין היתר באמצעות אי גילוי סובלנות כלפי המורשעים בעבירות אלו (ראו והשוו דבריו של בית המשפט המחוזי בפרשת אבי גיא, לעיל ובעפ"ג (מחוזי תל אביב יפו) 4706-10-15 מדינת ישראל נ' עמרי מסרי [פורסם בנבו] (23.11.2015)).

ברי כי כל מקרה צריך להיבחן לגופו, ובהחלט ייתכן כי יהיו מקרים שבהם יהיה זה מוצדק להימנע מהרשעתו של מאן דהוא שהואשם בעבירות דומות לאלה שביצע הנאשם, אולם לדידי, עניינו של הנאשם שלפניי איננו בגדר אותו מקרה חריג שבחריגים, וביטול ההרשעה במקרה הנדון עלולה לשגר לציבור מסר מוטעה ומטעה של סלחנות וסובלנות כלפי מגדלי הסמים בביתם בניגוד לחוק.

35. לאור אלה, כאמור, שוכנעתי כי לא ניתן במקרה זה להימנע מהרשעתו של הנאשם מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים.

36. כאן אף אציין, כי לא התעלמתי מהמלצתו של שירות המבחן להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם. יחד עם זאת, ברי כי המלצתו של שירות המבחן, כשמה כן היא - המלצה בלבד ובכל הכבוד הראוי, בית המשפט איננו מחויב לה. כפי הידוע, ככלל, שוקל שירות המבחן ומביא בחשבון בעת גיבוש המלצתו בעיקר את האינטרס האישי של הנאשם. לעומתו, אמון בית המשפט על שקילת אינטרסים שונים ורחבים יותר, ושומה עליו להביא בחשבון אף את אינטרס הציבור בכללותו. לשירות המבחן תרומה חשובה ביותר להליך השיפוטי, אך המלצתו של שירות המבחן מבטאת פן אחד בלבד מתוך שיקולי הענישה שבית המשפט מחויב לשקול (ראו והשוו, דבריו של כב' השופט מ' שמגר בע"פ 344/81 מדינת ישראל נ' שחר סגל, פ"ד לה (4) 313, 318 (1981); ע"פ 1472/15 שי שעשוע נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.05.2015); רע"פ 7389/13 נתן טייטלבוים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.12.2013); רע"פ 5212/13 שמעון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.08.2013); וע"פ 344/81 מדינת ישראל נ' שחר סגל [פורסם בנבו] (24.08.1981)).

37. לבסוף אציין, כי אף לא התעלמתי מיתר נתוני החיוביים של הנאשם, ובכלל זה מהעובדה שאין לחובתו הרשעות קודמות ומכך שבדיקות השתן האחרונות שמסר הצביעו על ניקיונו מסמים. כפי שיפורט בהמשך הדברים, נסיבות אלה בהחלט יקבלו את המשקל הראוי להן בשלב גזירת העונש המתאים לנאשם, אולם לדידי אין בהן כשלעצמן, בשים לב לכל האמור עד כה, כדי להביא לחריגה מהכלל לפיו נאשם שנמצא אשם בביצוע עבירה - יורשע בדיונו.

38. לאור כל האמור, משקבעתי כי הנאשם לא הוכיח שהרשעתו עלולה להסב לו נזק ממשי, כך שלא ניתן לומר כי קיים

יחס שאינו סביר בין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לו מן ההרשעה; ולאחר ששוכנעתי כי לא ניתן במקרה הנדון להימנע מהרשעתו מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה הרלוונטיים, **הריני מורה כי הרשעתו של הנאשם תיותר על כנה.**

ה. גזירת העונש המתאים לנאשם

39. כאמור בסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, עובר לגזירת העונש המתאים לנאשם, בית המשפט ישקול את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות.
40. בעניין זה, בנוסף לחלופי הזמן מאז בוצעו העבירות, נתתי דעתי לעברו הפלילי הנקי של הנאשם ולעובדה כי זו הסתבכותו הראשונה בפלילים. כן נתתי דעתי לפגיעה שעלולה להיגרם לנאשם ככל שיושת עליו עונש מאסר ולו לריצוי בעבודות שירות, וזאת בשים לב לפגיעה הכלכלית הטמונה בכך, בשל מצבו הבריאותי הרעוע (כעולה מהמסמכים שסומו **נ/2**, הנאשם אושפז במהלך חודש דצמבר 2022, בבית החולים לאחר שהלה עבר צנתור וניתוח להשתלת קוצב לב), ולנוכח כך שהלה טרם ריצה עונשי מאסר בעברו. בנוסף לאלה, בית המשפט זוקף לזכותו של הנאשם את העובדה שהוא הודה במיוחס לו, מה שהביא לחיסכון בזמן שיפוטי יקר, והביע חרטה כנה על מעשיו.
41. בנוסף לאמור, בית המשפט מוצא לשקול את האמור בתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של הנאשם. כך, וכעולה מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם ביום 07.06.2022, שירות המבחן ציין כי בעניינו של הנאשם עלה צורך בהעמקת האבחון בתחום ההתמכרויות ומשכך, התבקשה דחייה של כמה חודשים; כך, מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם ביום 08.09.2022, התרשם שירות המבחן כי בעניינו של הנאשם קיים **סיכון להישנות התנהגות פורצת חוק**. להתרשמותו זו הגיע השירות תוך שהביא בין מכלול שיקוליו את התרשמותו כי לנאשם **מערך אישי בלתי יציב המתקשה להתמיד במסגרות פורמליות ומגלה קושי בהתמודדות יעילה עם קשיים; הלה מטשטש את הקשיים העומדים ברקע לשימוש בסמים וביצוע העבירות על ידו; הנאשם אוזח בעמדות הנותנות לגיטימציה לשימוש בסם כדרך להתמודדות עם קשיים; וכי עולה אינדיקציה לקיומה של הפרעת שימוש בסמים מצדו של הנאשם המצריכה בירור מעמיק והפנייה לטיפול מתאים**. בכל הנוגע לסיכויי השיקום, התרשם השירות כי מדובר בנאשם הנעדר עבר פלילי, **המעוניין לערוך שינוי נורמטיבי בחייו; וכי הלה משקיע מאמצים בהתערות בחברה, בפרנסת ילדיו ודאגה לצרכיהם** (עניין שלהערכת השירות מחזק עמדות נורמטיביות ושינוי חיובי בדפוסיו). עוד עדכן שירות המבחן כי **הנאשם לא הגיע לשתי בדיקות שתן שאליהן הוא זומן ואילו בשתי בדיקות שתן נוספות שנערכו לנאשם נמצאו שרידו סם**. עוד מסר השירות כי **בהמשך הלה מסר בדיקות שתן שנמצאו נקיות מסם**. וכך, מתסקירו של שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם ביום 03.01.2023, מסר שירות המבחן כי בפגישה שנערכה עם הנאשם הלה מסר כי הוא לא התכוון לסחור בסם וכי הוא גידל את הסם על מנת לחסוך בעלויות, ההליך הפלילי והתערבותו של שירות המבחן בהליך הינו גורם מרתיע עבורו, וכי הוא חש שנהג בטיפשות והוא מביע צער, בושה וחרטה על מעשיו. עוד מסר הנאשם כי הוא החליט להפסיק את השימוש בסם וכי **הוא אינו זקוק להתערבות טיפולית בתחום הסמים**. בסופו של תסקיר, סבר שירות המבחן כי בהינתן העובדה כי הנאשם נעדר עבר פלילי, המתפקד באופן תקין בדרך כלל, ובשל החשש כי הרשעה עלולה לפגוע באפשרויות תעסוקתו בעתיד בין היתר בתחום הנהלת החשבונות, יש לבכר בעניינו את הפן השיקומי ולהורות על ביטול ההרשעה ועל השתת ענישה בדמות של"צ בהיקף נרחב של 250 שעות (ככל שמצבו הרפואי של הנאשם יאפשר זאת).
42. לגופו של עניין, אומר בזהירות הנדרשת, כי המלצה זו של שירות המבחן איננה עולה בקנה אחד עם האמור בגוף התסקירים, ולא כל שכן, עם חומרת העבירות המיוחסות לנאשם. עוד ובזהירות הנדרשת אומר שהראיה לכך ששירות המבחן שם לנגד עיניו במקרה הנדון אך ורק את האינטרס האישי של הנאשם, הינה המלצתו העונשית שמרוחקת מרחק ניכר ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים מסוג זה וחורגת לקולה ממתחם העונש ההולם שנקבע על ידי קשה להלום פער כגון דא ויש בו משום התעלמות כמעט מוחלטת מכל יתר שיקולי הענישה (הדברים אמורים כמובן מבלי שבית המשפט ישים עצמו בנעליו של שירות המבחן, וברי כי השירות סוברני לבוא בכל המלצה עונשית שהוא ימצא

לנכון).

43. ברוח דברים אלו, נתתי משקל לכך שהנאשם שיתף בסופו של דבר פעולה עם שירות המבחן והגיש בדיקות שת נקיות מסם. ואולם, **לא מצאתי כי בעניינו של הנאשם מתקיימים אותם שיקולי שיקום כבדי משקל שיהיה בהם כדי להצדיק סטייה לקולה ממתחם העונש ההולם אשר נקבע על ידי**. אכן, כדברי הנאשם, אף שירות המבחן סבר בתסקירו המסכם כי אין מקום להתערבות טיפולית בעניינו של הנאשם בנושא הסמים. ואולם, דברים אלו אינם עולים בקנה אחד עם האמור בתסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם ביום 08.09.2022, הימנו עולה כי לנאשם **נזקקות טיפולית בכמה מישורים** ובהם, במישור התעסוקתי - בשל מערך אישיותי בלתי יציב המקשה עליו להתמיד במסגרות פורמליות תוך שהוא מגלה קושי בהתמודדות יעילה עם קשיים; ובתחום הסמים - עת הלה מטשטש את הקשיים העומדים ברקע לשימוש בסמים וביצוע העבירות על ידו, העמדות שבהן הוא מחזיק הנותנות לגיטימציה לשימוש בסם כדרך להתמודדות עם קשיים, ובשל האינדיקציה לקיומה של הפרעת שימוש בסמים המצריכה בעניינו בירור מעמיק והפנייה לטיפול מתאים.
44. הנה כי כן, נדמה כי המדובר ב"**ניצני שיקום**" בלבד וכי לנאשם עוד צפויה דרך טיפולית ארוכה ובהעדר השלמת הליך השיקום עודנו מקנן החשש שמא הוא יחזור לעבור עבירות מתחום הסמים, מה שבתורו עלול להוביל לביצוע עבירות נוספות וזאת לאור דפוסיו המכשילים.
45. יתר על כן, אף אם הייתי קובעת שהנאשם השתקם בצורה מלאה או שקיים סיכוי ממשי לכך (ואינני קובעת זאת), עדיין אין זה אומר כי בית המשפט בהכרח יסטה לקולה ממתחם הענישה, והרי לא בכדי נוקט סעיף 40ד(א) לחוק העונשין - בהתייחסו לאפשרות שבית המשפט יורה על סטייה לקולה ממתחם הענישה משיקולי שיקום - בלשון "רשאי" ולא "חייב".
46. כידוע, יש לנקוט בזהירות בכל הנוגע לסטייה ממתחמי הענישה בשל נימוקי שיקום ולבחון כל מקרה על נסיבותיו. בעניין זה יש לבחון בין היתר, האם השינוי שעבר הנאשם נותן אותותיו במישורים השונים של חייו, ובפרט בדרך החשיבה המעוותת שהביאה אותו לביצוע המעשים, כמו גם לבחון **באיזה שלב של ההליך השיקומי מצוי הנאשם**, וכי רק במקרים נדירים שבהם קיימים סיכויי שיקום מובהקים המצדיקים, בבחינת יוצא מן הכלל - לסטות ממתחם העונש ההולם (ראו והשוו, ע"פ 1229/19 יפתח סלומנסקי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] 01.07.2019). מה עוד, **שלא בכל מקרה שבו ההליך הטיפולי מתקדם בכיוון חיובי, יש להפעיל את הסמכות הקבועה בסעיף 40ד לחוק העונשין**. אחרת, נמצא כי החריג מרוקן מתוכן את הכלל, שלפיו יש לגזור את העונש בתוך מתחם הענישה בהלימה לחומרת המעשה ולמידת האשם של העושה (וראו לעניין זה, ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני [פורסם בנבו] 27.04.2022). הנה כי כן, על אף חשיבותו הניכרת, אינטרס השיקום איננו בבחינת חזות הכול, ולצד אינטרס זה קיימים שיקולי ענישה נוספים כגון גמול (שהוא אף העיקרון המנחה בענישה, לאחר תיקון 113) והרתעה (ראו והשוו, ע"פ 1521/14 יוסף אלפקיר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] 16.09.2015); ורע"פ 4097/16 מוחמד מחמוד נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] 24.05.2016).
47. ודוק, בעובדה שהנאשם גילה "ניצני שיקום" יהיה גם יהיה כדי להביא להקלה בעונשו. לשון אחר, אילולא שיתוף הפעולה של הנאשם עם שירות המבחן ותחילתו של שיקום, משמעות הדברים היא השתת ענישה ברף הגבוה במסגרת המתחם שקבעתי לעיל.
48. **ומן התם אל הכא**, משנתתי דעתי למכלול הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, ובכלל זה לגילו של הנאשם ולהיותו חף מהרשעות קודמות; לעובדה כי הלה הודה במיוחס לו ולקח אחריות על מעשיו; ומשהנאשם מסר לאחרונה בדיקות שתן שנמצאו נקיות משרידי סם, מצאתי למקם את עונשו של הנאשם ברף הנמוך של מתחם העונש הראוי אשר נקבע על ידי.
49. בכל הנוגע לרכיב פסילת רישיון הנהיגה של הנאשם, בשים לב לעובדה שהמדובר בנאשם בעל עבר פלילי חף מהרשעות קודמות, ובייחוד בשים לב לגילו, למצבו הבריאותי ולכך שהלה נגמל לאחרונה פיזית מהשימוש בסם, מצאתי כי ניתן בזו הפעם ללכת לקראתו בפן הזה ולהסתפק בפסילת רישיון מותנית בלבד. בכל הנוגע לרכיב הכלכלי שבענישה, הרי שבית המשפט ישית על הנאשם קנס, אולם לצד חומרת העבירות, בקביעת גובהו יילקחו בחשבון גם

מכלול מאפייניו החיוביים של הנאשם, כפי שפורט לעיל, ואף הפגיעה הכלכלית שצפויה להיגרם לו כתוצאה מעונש המאסר לריצוי בעבודות שירות אשר יושת עליו.

50. מכל המקובץ לעיל, הריני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 3 חודשים מאסר בפועל, שירוצו בעבודות שירות.

בהתאם לאמור בחוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 23.04.2023, הנאשם יחל בריצוי המאסר ביום 31.07.2023, אלא אם הממונה יודיעו אחרת. העבודות תבוצענה בישיבת ההסדר נווה דקלים בכתובת: הנביאים 44, אשדוד במהלך חמישה ימים בשבוע על פי טווח השעות התאפשר בחוק העונשין. על הנאשם להתייצב לריצוי המאסר במפקדת גוש דרום של שב"ס ביחידה לעבודות השירות במועד הנקוב בשעה 08:00 או בכל מועד אחר שייקבע הממונה על עבודות השירות.

בהסכמת הנאשם, הממונה על עבודות השירות יוכל לבצע בדיקות שתן לנאשם, ככל שיידרש. מוסבר לנאשם כי עליו לעמוד בתנאי העבודה, וכי כל הפרה של תנאי עבודות השירות עלולה להביא להפסקה מנהלית של העבודות ולריצוי יתרת התקופה במאסר ממש.

ב. צו מבחן של שירות המבחן למשך שנה מהיום.

הובהרה לנאשם חשיבות שיתוף הפעולה עם שירות המבחן, והמשמעויות של אי עמידה בתנאי צו המבחן.

ג. מאסר מותנה למשך 8 חודשים, אשר יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מהיום הנאשם יעבור כל עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים, מסוג פשע.

ד. מאסר מותנה למשך 4 חודשים, אשר יופעל אם תוך תקופה של שנתיים מהיום הנאשם יעבור כל עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים, מסוג עוון.

ה. קנס בסך ₪ 2,000 או 20 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב- 10 שיעורים שווים ורצופים, שהראשון שבהם בתוך 30 יום מהיום.

תשומת לב הנאשם כי החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שנקבעו בגזר הדין.

ניתן יהיה לשלם את הקנס כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

· בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il

· במוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון 35592* או בטלפון 073-2055000

· במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

ו. הנאשם יצהיר על התחייבות כספית על סך ₪ 8,000 שלא לעבור כל עבירה בניגוד לפקודת הסמים המסוכנים, וזאת לתקופה של שנתיים מהיום.

ז. אני פוסלת את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 6 חודשים, וזאת על תנאי שלא יעבור כל עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים במשך שנתיים מהיום.

העתק גזר הדין יישלח לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

מורה על השמדת המוצג - סמים, בכפוף לחלוף תקופת הערעור.

מורה על השבת הפלאפון מסוג סמסונג - לידי הנאשם.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ב' תמוז תשפ"ג, 21 יוני 2023, במעמד הצדדים.

הנאשם:

אני מתחייב שלא לעבור כל עבירה בניגוד לפקודת הסמים המסוכנים למשך שנתיים מהיום.

הובהר לי, כי ככל שאעבור כל עבירה בניגוד לפקודת הסמים המסוכנים במשך שנתיים מהיום, אזי יושת עלי סך של 8,000 ₪.

החלטה

רשמתי לפניי את התחייבות הנאשם להימנע מביצוע העבירות כמפורט בגזר הדין.

ניתנה והודעה היום ב' תמוז תשפ"ג, 21/06/2023 במעמד הנוכחים.

נגה שמואלי - מאייר, שופטת
סגנית נשיא